

Bedonderd
&
Het zusje van Caroline

Sheila O'Flanagan

Bedonderd
&
Het zusje van
Caroline

the house of books

Bedonderd*Oorspronkelijke titel*

Yours, Faithfully

Uitgave

Headline Review, Londen

An imprint of Headline Publishing Group

Copyright © 2006 by Sheila O'Flanagan

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2008, 2011 by The House of Books,

Vianen/Antwerpen

Vertaling

Parma van Loon

Het zusje van Caroline*Oorspronkelijke titel*

Caroline's Sister

Uitgave

Poolbeg Press Ltd., Dublin

Copyright © 1998 by Sheila O'Flanagan

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 1999, 2011 by The House of Books,

Vianen/Antwerpen

Vertaling

Toby Visser

Omslagontwerp

marliesvisser.nl

Omslagillustratie

Getty Images

Auteursfoto

Hazel McManus

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

ISBN 978 90 443 3075 5

NUR 302

D/2011/8899/107

Bedonderd

Voor hun steun en aanmoediging wil ik graag bedanken:

Carole Blake, mijn literair agent en vriendin.

Marion Donaldson, mijn (zeer) geduldige redactrice.

Het team bij *Headline*, op zoveel verschillende locaties en in zoveel vormen – jullie zijn allemaal grandioos geweest. Ik mag van geluk spreken dat ik met jullie mag samenwerken.

Mijn familie, zonder meer fantastisch.

Al mijn vrienden en vriendinnen in Ierland en in het buitenland, en met name iedereen van de Raheny Badminton Club, die ervoor gezorgd hebben dat ik nooit dié dingen zal vergeten die minstens even belangrijk zijn (zoals oefenwedstrijden...).

Colm, *un gran abrazo*.

Mijn speciale dank gaat dit keer uit naar Damian Hogan van de An Garda Síochána, die bij de research voor dit boek zo behulpzaam is geweest, en naar Garda-rechercheur Donna McGowan, die alle tijd heeft genomen om met mij de meer technische aspecten van het verhaal door te nemen. Het moge duidelijk zijn dat eventuele procedurele fouten in dit boek voor mijn rekening komen, en niet voor die van haar!

Heel veel dank ook aan iedereen die de moeite heeft genomen me te e-mailen en mij te laten weten hoe ze over mijn boeken denken, en aan iedereen die ik heb ontmoet tijdens signeersessies en op mijn reizen – het is me een genoegen van u te horen en u te ontmoeten. U kunt contact met me opnemen en foto's van de diverse gebeurtenissen bekijken op mijn website www.sheilaoflanagan.net

1

Iona Brannock was niet zwanger.

Ze veronderstelde dat ze niet verbaasd hoorde te zijn. Het was nogal optimistisch geweest om aan te nemen dat haar eerste serieuze poging om een kind te verwekken een doorslaand succes zou zijn. Vrouwen konden nu eenmaal niet op slag zwanger worden als ze dat wilden. Maar wat haar wél verbaasde, was het gevoel van bittere teleurstelling dat zich van haar meester maakte. Ze was er zo zeker van geweest.

Al die andere keren, overpeinsde ze, dat ze in de afgelopen vier jaar hun hartstocht onder de dekens hadden botgevierd, gingen alleen maar over henzelf en het genot dat ze elkaar schonken. Dat was nu veranderd. Hun liefde in de afgelopen maand was een unieke ervaring geweest omdat die een nieuw doel had, en de nachtelijke belevenis was daardoor des te intensiever geworden. Iona had het niet voor mogelijk gehouden dat ze nog meer van Frank zou kunnen houden dan ze nu al deed. Of dat hun seks nog bevredigender kon zijn. Maar ze had zich vergist. Trachten een kind met hem te krijgen was de meest intense en hartstochtelijke ervaring van haar leven.

Ze hadden een langdurige discussie gehad over het idee een nieuw leven ter wereld te brengen. Frank was er zeker van geweest dat het juist was. Iona had eerst nog getwijfeld, omdat ze zich nog niet opgewassen voelde tegen de verantwoordelijkheid. Maar Frank had haar gekust en gezegd dat ze een geweldige moeder zou zijn en dat niets hen zo zou binden als een kind. Dan zouden ze een echt gezin zijn. En ze was toch geweldig in alles wat ze deed? Fantastisch in haar werk in de huizenverhuur?

En, had hij eraan toegevoegd, hij zou altijd, elk moment, achter haar staan.

‘Beloofd?’ Ze had zich ontroerd gevoeld door de oprechtheid van zijn woorden.

‘Beloofd.’

En dus hadden ze gevrijd in de hoop op een baby, en het was de wonderbaarlijkste nacht geweest van hun hele gezamenlijke leven. Maar al was het gewoon weer heerlijke seks geweest, ze was nog steeds niet zwanger.

Het leek nu dwaas dat ze haar feng shui-boek had geraadpleegd en een kinderhoekje had ingericht in hun huis, ondanks Franks sceptische blikken. Maar, had ze geprotesteerd, het kon geen kwaad om alle mogelijke krachten te bundelen, en dus had ze een paar foto’s van haar zesjarige nichtje Charlotte en haar vierjarige neefje Gavin neergezet op het buffet aan de zuidkant van de zitkamer en een sfeerversterkende kristallen schaal op een plank aan de muur ernaast. Toen ze klaar was met het verhogen van de energie in haar huis, was ze er zeker van dat zwanger worden niet meer dan een prettige formaliteit zou zijn.

Even overwoog ze of ze Frank zou bellen om hem het ontmoedigende nieuws te vertellen, maar ze besloot het niet te doen. Het was niet het soort gesprek dat ze vroeg in de ochtend met hem wilde hebben. Toch was ze blij dat hij vanavond thuiskwam, zodat ze elkaar konden geruststellen dat ze een volgende keer meer succes zouden hebben.

Iona had Frank nooit verteld dat haar eigen moeder er vijf jaar over had gedaan om zwanger te worden. Geen woord gezegd over de vele wanhopige bezoeken die Flora Brannock aan de dokter bracht om te controleren of alles in orde was en haar daaropvolgende verslaving aan diëten, lifestyleregimes en de hemel weet wat nog meer. Want al met al was het allemaal niet belangrijk geweest – ten slotte was het gelukt met Iona’s oudste zus Lauren, een paar jaar later kwam Iona en uiteindelijk Craig.

Iona draaide haar dunne gouden trouwring rond haar vinger. Zij zou niet dezelfde problemen hebben als haar moeder, dat wist ze zeker. Ze hoefde niet moeilijk te doen omdat ze niet de eerste de beste keer zwanger was geraakt.

Maar toch, dacht ze, zou het prettig zijn geweest als alles meteen was opgelost. Ze was niet goed in wachten. Flora had haar altijd de ongeduldige dochter genoemd. Lauren was de kalmte in persoon – niets kon haar van de wijs brengen. Iona daarentegen wilde de dingen laten gebeuren, voelde zich gefrustreerd als haar verteld werd dat ze te jong of te klein was om iets te doen wat ze graag wilde, of dat het gewoon verboden was. Iona was degene die toen ze zes was had geprobeerd zonder enige supervisie op een fiets met twee wielen te rijden en was prompt tegen de muur van hun huis gebotst, waarbij ze haar lip scheurde en twee voortanden kwijtraakte. Als tiener kwam ze na het voorgeschreven uur thuis en klom ze drie avonden achter elkaar door het raam van de badkamer naar binnen, tot ze betrapt werd. Op haar twintigste vertrok ze uit huis omdat ze op zichzelf wilde wonen, terwijl Lauren heel braaf bij haar ouders bleef wonen.

Craig, de jongste, was gewoon ‘de zoon’. Hij was lang en stevig gebouwd, had sprekende ogen en werd aanbeden door de meisjes, die voortdurend bij hun huis rondhingen. Iona grinnikte bij zichzelf toen ze aan haar jongere broer dacht, die nu als technicus in China werkte en waarschijnlijk nog steeds een hartenbreker was. Hun vader was een man met moderne opvattingen, lang voordat het normaal werd gevonden dat een man de afwas deed en in het openbaar zijn emoties toonde. Ze twijfelde er niet aan dat David Brannock veel van zijn beide dochters hield en hooggespannen verwachtingen van hen had, maar toen Craig geboren werd hing er een andere sfeer rond ‘de zoon’ dan eerder bij ‘de meisjes’.

Het deed Iona niet. Ze wist dat haar ouders van alle drie hun kinderen evenveel hielden. Die kwestie van zoon-en-erfgenaam – nou ja, het was misschien wel ouderwets, maar gedeeltelijk had ze er begrip voor. Ook al had ze, zoals ze haar vader vertelde, haar eigen achternaam na haar huwelijk behouden, zodat iedereen haar nog kende als Iona Brannock. Met Frank was ze overeengekomen dat hun dochters haar achternaam zouden krijgen en hun zoons die van hem. Het enige wat haar nog te doen stond, was die kinderen op de wereld te zetten.

Ze was klaar in de badkamer en liep naar de kleine slaapka-

mer. Zij en Frank bewoonden een verdieping van een ambachtswoning in het Liberties-district van Dublin. Het was een geweldig huis op een geweldige locatie, omdat het dicht bij het centrum lag en ze lopend naar haar werk kon. Maar het was niet erg groot, vooral niet omdat een van de slaapkamers was ingericht als kantoor. Frank had zijn eigen bedrijf, DynaLite. Hij installeerde gecompliceerde verlichtingssystemen in hotels en nachtclubs en verzorgde lichtshows voor evenementen. Het was een succesvol bedrijf dat werd geleid vanuit een slaapkamer en een gehuurde, 'aangeklede' kantoorkamer in het zuiden van de stad, maar dat kwam omdat Frank de zaak met hart en ziel was toegedaan, elke week door het hele land reisde om met zijn klanten te spreken en soms dagen achtereen wegbleef om een bepaald project op tijd af te ronden.

Ook Iona, wier baan bij het makelaarskantoor haar toestond soms thuis te werken, maakte gebruik van het kantoor thuis, zij het minder vaak dan Frank. Ze bewaarden er al hun administratie en zakelijke papieren, en beschikten over een computer, printer en fax. Maar het betekende wel dat ze feitelijk maar één slaapkamer hadden. Ze zouden moeten verhuizen zodra ze een gezin hadden gesticht, dacht Iona.

Ze trok de rok van haar blauwe pakje glad over haar heupen. Gisteravond, toen ze twee dagen over tijd was en hoop begon te koesteren, was ze zich al gaan afvragen waar ze stijlvolle zwangerschapskleding zou kunnen kopen. Ze had voor de spiegel gestaan met een kussen onder haar roze T-shirt en zich voorgesteld hoe haar figuur zou veranderen. Het zou heel radicaal zijn, dacht ze, want ze was precies een meter drieënvijftig lang. Ze had kort, gitzwart haar, dat haar hartvormige gezicht omlijstte, donkerblauwe ogen in de kleur van bosbessen, volle, dieproze lippen en een klein mopsneusje. Iona's uiterlijk was meer exotisch dan mooi. Lauren had alle schoonheidsgenen geërfd; ze had een fraaie, gladde huid, paarsblauwe ogen en glanzend, koperkleurig haar dat zacht golvend rond haar perfect geproportioneerde gezicht viel. Ook was Laurens neus perfect en ze was een meter vijftien lang, met een benijdenswaardig slank figuur, dat er zelfs tijdens haar zwangerschap nog fantastisch had uitgezien.

Het doet er niet toe, hield ze zich nu voor, terwijl ze haar mobieltje in haar tas stopte, haar uiterlijk nog een keer kritisch in de spiegel bekeek en toen haar sleutels oppakte. Er is niets veranderd. Alles is nog precies hetzelfde.

Het makelaarskantoor bevond zich in Dame Street, vlak bij het indrukwekkende gebouw van de Central Bank. Het was ook dicht bij Trinity College, waar ze vaak tijdens zonnige lunchpauzes een broodje ging eten op een van de grasvelden. Maar vandaag was er geen sprake van een lunch op het Trinity-gras, ondanks de blauwe lucht en een warme bries. Ze had een volle agenda – 's morgens administratief werk op kantoor en dan terug naar huis om de groene Volkswagen, haar geliefde Kever, op te halen en naar de verschillende appartementen te rijden die ze die middag en avond aan belangstellenden moest laten zien.

Het was al tien uur geweest toen Iona eindelijk Frank belde. Hij had de hele week klanten bezocht in het zuidwesten van het land, maar werd later op de avond weer in Dublin verwacht. Iona wilde zijn tijdschema checken. Ze wist, omdat ze een online-agenda hadden die ze allebei elke avond bijwerkten, dat hij die ochtend om negen uur een bespreking had, maar nam aan dat die inmiddels wel was afgelopen. Frank had nooit veel tijd nodig om een verkoop te bewerkstelligen. Hij was ervoor geboren; hij wist de klant het gevoel te geven dat hij persoonlijk betrokken was bij elk probleem dat ze konden hebben. En dat was hij ook, had hij Iona verteld. Uiteindelijk waren zijn klanten degenen die de rekeningen betaalden! Bovendien waren de meesten erg sympathiek. Iona moest meestal even grinniken – Frank zag altijd van iedereen de goede kant. Het was een van de eigenschappen die maakten dat ze van hem hield.

Hij beantwoordde haar telefoontje onmiddellijk en onwillekeurig glimlachte ze toen ze zijn stem hoorde. Frank had een heel sexy stem, een combinatie van Pierce Brosnan, Richard Burton en Sean Connery. Net als Frank zelf trouwens. Het had Iona een beetje verbluft dat ze erin geslaagd was een man te strikken die sexyer was dan Colin Firth in een strak, nat hemd.

‘Hallo, liefje,’ zei hij.

‘Goemorgen, loverboy.’

‘Hoe staat het leven?’

‘O, prima.’

‘Je bent niet zwanger.’

‘Hoe weet je dat?’ Iona dacht dat ze haar stem neutraal genoeg had weten te houden.

‘Ik heb zo mijn methodes,’ zei Frank, die de toon van haar stem altijd heel goed wist te interpreteren. ‘Maak je geen zorgen, liefste. Het komt wel.’

‘Ik maak me geen zorgen. Ik weet heus wel dat het voor elkaar komt. En we zullen een heerlijke tijd hebben om het zover te laten komen.’

‘Zo ken ik je weer,’ zei Frank. ‘Ik hou van je, weet je.’

‘Dat kun jij zeggen omdat je in je eentje in de auto zit,’ zei Iona.

‘En jij niet, omdat er mensen kunnen meeluisteren?’

‘Precies.’

‘Denk je dat ze niet kunnen raden waarover je het hebt?’

Iona keek naar het bureau tegenover haar. Het donkere hoofd van Ruth, haar collega die de huizen in het noorden van de stad verhuurde, was gebogen over een uitgeprinte spreadsheet. Ruth leek verdiept in haar werk. Iona sloeg haar zwijgend gade. Ruth hief haar hoofd op en glimlachte even.

‘O, je hebt natuurlijk weer gelijk, zoals altijd.’

Frank lachte. ‘Ik ken de vrouwen, dat is alles.’

‘Hoe laat kom je thuis?’ vroeg Iona.

‘Ik ga zo vroeg mogelijk weg, maar het is toch nog vier uur rijden. Dus zal het wel na zessen worden voor ik er ben, en misschien wel na zevenen als het erg druk is op de weg. Wat doe jij?’

‘Ik moet tot zeven uur appartementen tonen,’ zei Iona verontschuldiging. ‘Ik kon het niet beter regelen.’

‘Geen probleem,’ zei Frank. ‘Geef me een belletje als je aan het laatste appartement toe bent. Als ik eerder thuis ben dan jij zal ik vast een pizza bestellen.’ Hij grinnikte. ‘En vertel me niet dat een groene salade beter voor je is. Vanavond heb je troostvoer nodig, lief.’

‘Je bent een schat, dat weet je.’

‘Natuurlijk weet ik dat. Bof jij even dat je me die dag hebt leren kennen.’

‘Oké. Pas op, jij.’

‘En ik was een bofferd dat ik jou die dag heb ontmoet,’ voegde Frank eraan toe.

‘Charmeur!’ Maar ze glimlachte toen ze ophing.

Om twee uur die middag zat Iona in haar auto, op weg naar de eerste afspraak. Het was een heel luxueuze flat in de buitenwijk Dun Laoghaire. De potentiële huurder was overgeplaatst door het hoofdkantoor in Barcelona, en Iona had hem al appartementen laten zien in het havengebied. Maar Enrique Martinez zocht iets dat verder weg was van zijn werk, en dus had ze besloten hem een duur appartement met uitzicht op zee in de exclusieve buitenwijk aan te bieden.

Ik zou het zelf huren als ik het me kon veroorloven, dacht Iona, toen ze met de lift naar de bovenste verdieping ging. Het is een prachtige flat. Maar wel een eenpersoons, ondanks de grote ruimte, en ik – nou ja, ik moet gaan denken aan half vrijstaande huizen met omheinde achtertuinen. Ze deed de deur open en keek naar binnen – het appartement was twee keer zo groot als haar verdieping in het bakstenen huis en, dankzij de grote ramen en door-dachte indeling, twee keer zo licht.

Een klopp op de deur kondigde de komst van de klant aan. Net als de vorige keren toen ze hem had ontmoet, was hij gekleed in een perfect zittend maatpak, en de dubbele manchetten van zijn overhemd waren voorzien van gouden manchetknopen. Zijn zwarte haar was hier en daar doorweven met wat grijs, hij had een vierkant gezicht en droeg een klein maar modieus brilletje. Hij was niet zo oud als hij eruitzag, dacht Iona. Maar hij was kieskeurig en moeilijk tevreden te stellen.

Haar mobieltje ging toen ze bezig was de voordelen op te sommen van het overdekte balkon en het imposante uitzicht op de haven en de zee.

‘Ik heb wat vertraging,’ zei Frank. ‘Sorry, lieve. Ik ben nu pas klaar met mijn laatste bespreking, dus misschien kom ik vast te

zitten in het verkeer. Maar met een beetje geluk kan ik om half acht thuis zijn.’

‘Ik ben er waarschijnlijk niet vóór acht uur. Ik heb om zeven uur een afspraak voor de flat in Shelbourne Road. Maar dat is de laatste, dus bestel jij maar vast de pizza. Extra kaas voor mij alsjeblieft.’

‘Komt voor elkaar. Ik stuur je een sms als ik thuis ben,’ beloofde Frank. ‘Misschien kunnen we later nog een poging wagen voor de baby?’

‘Eh...’

‘O. Natuurlijk.’ Franks stem verzachtte. ‘Heb je liever dat ik in plaats daarvan je schouders masseer?’

‘Je belooft de liefste dingen.’ Ze giechelde. Ze keek op toen ze een geluid hoorde en zag haar zakenman tussen de zitkamer en de grote slaapkamer in de deuropening staan. ‘Ik moet ophangen,’ zei ze snel. ‘Tot straks.’ Ze glimlachte opgewekt naar haar klant. ‘Señor Martinez,’ zei ze. ‘Wat vindt u ervan? Hebben we deze keer de spijker op de kop geslagen?’

Toen ze om half acht klaar was met Shelbourne Road, was ze doodop en had ze hevige buikpijn. Het enige wat ze wilde, was naar huis en languit op de comfortabele leren bank liggen en zich tegoed doen aan pizza met extra kaas. En knoflookbrood, als Frank daaraan gedacht had. Hij kon later haar pijnlijke voeten masseren, dacht ze hoopvol.

Ze haalde haar mobieltje uit haar tas en fronste haar wenkbrauwen. Hij had niet gebeld of een sms gestuurd. En dat betekende waarschijnlijk dat hij later vertrokken was dan hij gehoopt had en nu vastzat in het beruchte verkeer tijdens het spitsuur in Dublin. Ze belde zijn nummer, maar kreeg zijn voicemail.

‘Ik ben nu op weg naar huis,’ zei ze, terwijl ze in haar auto stapte. ‘Als ik eerder thuis ben dan jij, zal ik de pizza bestellen. Maar ik hoop dat jij er bent als ik kom. Neem ook wat knoflookbrood mee, wil je? O, en Frank – omdat ik het niet eerder kon zeggen, zal ik het nu doen. Ik hou van je!’

Ze beëindigde het gesprek, startte de auto en reed naar huis.

2

Sally Harper keek verbluft en vol afschuw naar de test. Ze sloot haar ogen, telde tot tien, deed ze toen weer open en keek opnieuw naar de test. De roze streep was overduidelijk. Ze was, ongelooflijk maar onmiskenbaar, zwanger.

Ze gooide alles in de prullenmand in de rommelige, aangrenzende badkamer. In elk geval zou Jenna het daar niet vinden en pijnlijke vragen stellen. Niet dat Jenna haar de laatste tijd ook maar één vraag stelde, of zelfs met haar praatte als ze het kon vermijden, maar Sally dacht dat ze beter aan de veilige kant kon blijven.

Ze had niet serieus gedacht dat ze zwanger was. Ze had de test eigenlijk gekocht om absolute zekerheid te hebben, want hoe kon ze in vredesnaam op haar leeftijd nog zwanger worden? Ze was eenenveertig! Het werd geacht heel moeilijk te zijn op je eenenveertigste zwanger te worden. De test was niet bedoeld als een bevestiging van iets dat ze jarenlang gewenst had, maar dat niet was gebeurd sinds Jenna's geboorte.

Ze voelde de misselijkheid plotseling opkomen en holde naar de wc. Toen het braken ophield, ging ze beverig op de rand van het bad zitten. Dit kan niet, dacht ze in paniek. Ik wil nu niet zwanger zijn. Dat komt me echt niet uit. Bovendien, dacht ze kwaad, ben ik net meer dan zes kilo afgevallen met dat verdorde South Beach-dieet. Wat een tijdverspilling! Ze was meedogenloos geweest voor zichzelf en had verschillende maaltijden gekookt voor Frank en Jenna, die geen van beiden een grammetje te veel wogen. En waarvoor? Om zwanger te worden en weer op zoek te moeten gaan naar zwangerschapskleding.

Wat zou haar man hiervan zeggen? Wat hem betrof, was met

Jenna hun gezin begonnen en geëindigd, en al was het een grote teleurstelling geweest dat er niet meer kinderen kwamen, ze hadden zich er uiteindelijk bij neergelegd. Het gezin Harper bestond uit drie personen. Frank, Sally en Jenna. Ze wist niet of er nu nog ruimte was voor iemand anders. Ze kon zich niet voorstellen dat Frank er zo over zou denken. Hun leven was niet langer gebaseerd op luiers en nachtelijke voeding en bontgekleurd speelgoed. Die tijd was voorbij.

Hij zou verbijsterd zijn, dacht Sally, nu weer overmand door een nieuwe golf van misselijkheid. Volkomen verbijsterd. Bijna zeventien jaar na de geboorte van Jenna...

En hoe zou Jenna dit vinden? Sally veronderstelde dat haar nu zo opstandige en agressieve dochter, die vroeger dacht dat de zon, de maan en de sterren werden belichaamd door haar ouders, het nu walgelijk zou vinden dat ze nog seks hadden. Maar dat die seks ook nog had geleid tot Sally's zwangerschap op haar eenenveertigste – ze moest er niet aan denken hoe Jenna's reactie hierop zou zijn. Alles wat Sally deed vond ze tegenwoordig verkeerd en gênant. De zwangerschap zou nu waarschijnlijk snel boven aan de lijst komen te staan, vóór haar ouderwetse kapsel en Franks neiging om mee te zingen met de toptienhits. Definitief overtroffen door het feit dat haar moeder gênante seks had met haar vader en het gênante resultaat voor iedereen duidelijk zou zijn.

Sally's lege maag kwam weer in opstand. Misschien werd die misselijkheid op oudere leeftijd erger. Voor zover ze zich kon herinneren had ze geen enkel probleem gehad toen ze Jenna verwachtte. Maar nu... er konden allerlei complicaties ontstaan. Eeneneertig was oud voor een zwangere vrouw. De gynaecologen zouden speciale zorg aan haar moeten besteden. En na de bevalling zou ze op een zaal liggen met jonge moeders, vrouwen die zelf nog bijna kinderen waren.

En daarna – hoe zou het gaan met haarzelf? Ze had de laatste tijd de draad van haar leven juist weer opgepakt. Ze was afgevallen, Jenna was opgegroeid en zelfstandiger. In de afgelopen paar maanden waren Sally en Frank veel vaker samen uitgegaan, erop vertrouwend dat Jenna het wel alleen afkon. Ze waren zelfs samen een weekend naar Galway geweest en hadden Jenna thuis

achtergelaten in gezelschap van haar beste vriendin, Samantha, met een ellenlange lijst instructies. Tegen haar vaste voornemen in had Sally die zaterdagavond toch om tien uur gebeld. Jenna had gezegd dat zij en Sam naar een video keken en dat Sally en Frank zich alsjeblieft geen zorgen moesten maken. Toen ze de volgende avond thuiskwamen, was Sally aangenaam verrast dat het huis niet overhoop gehaald was en Jenna geen feesten had gegeven, maar zelfs verse melk en taartjes had gekocht voor hun thuiskomst.

De misselijkheid was voorbij en ze staarde in de spiegel van de badkamer. Als de nieuwe baby zo oud was als Jenna, zou zij achtenvijftig zijn. Hoe zou ze *dán* opgewassen zijn tegen de boze buien van een puber? En ze moest er niet aan denken dat ze de hele routine weer zou moeten doormaken van vuile luiers, het steriliseren van zuigflessen en het klaarmaken van de voedingen, met een minimum aan slaap. Frank was 's nachts waardeloos geweest met Jenna. Overdag een liefdevolle en toegewijde vader, maar 's nachts had ze niets aan hem.

De nieuwe baby zou in december geboren worden. Sally wilde niet somber en negatief zijn over iets dat in feite een groot wonder was... maar december! De maand waarop je in het donker opstond en in het donker van je werk kwam; de maand met de kortste dag van het hele jaar. Jenna was een zomerbaby en Sally was toen net vierentwintig, energiek en vrolijk, en enthousiast over haar eerste kind.

Ze smeerde vochtinbrengende crème op haar gezicht. Ik zie er echt nog niet uit als eenenveertig, dacht ze hoopvol. Ik kan doorgaan voor een vrouw van midden dertig. Misschien. Haar ogen, stralend blauwgroen, waren altijd haar sterkste punt geweest. Nog steeds, ondanks het netwerk van fijne rimpeltjes. Tot nu toe had Sally altijd gedacht dat die rimpeltjes haar gezicht karakter verleenden. Nu was ze bang dat ze domweg haar leeftijd verraadden.

Ze streek met haar vingers door haar haar. Ze had mooi haar, dacht ze, al was Jenna niet tevreden over de lengte ervan. Volwassen vrouwen lieten hun haar niet tot over hun schouders groeien, zei ze tegen Sally, en dat ze het in een vlecht droeg was volstrekt belachelijk. Sally had het vanmorgen nog niet gevloch-

ten, en het loshangende rode haar glansde in het ochtendlicht. En ze had nog geen enkele grijze haar! Ze was blij dat ze in elk geval tot nu toe aan dat meest verraderlijke teken van veroudering had weten te ontsnappen.

Ze wilde graag blij zijn met haar zwangerschap, maar ze wist niet zeker of ze het kon. Als Frank er blij mee was en het zou zien als een groot wonder, misschien dat zij het dan ook zou kunnen. Maar als hij het kind zag als een verstoring van hun verdere leven samen, dan wist ze domweg niet hoe ze ertegen opgewassen zou zijn.

Ze liep de badkamer uit, trok haar witte blouse en zwarte rok aan en begon haar haar te vlechten. Daarna liep ze naar Jenna's kamer, baande zich een weg door de neergegooide broeken en topjes en schoenen, en schudde haar dochter aan haar schouders. Jenna kreunde en kroop dieper onder het dekbed.

'Kom, Jen,' zei Sally ongeduldig. 'We hebben niet de hele dag de tijd.'

'Voel me niet goed,' mompelde Jenna.

'Sta op.' Sally's stem klonk scherper dan haar bedoeling was en Jenna's gezicht piepte onder het dekbed vandaan.

'We hebben geen tijd voor flauwekul,' zei Sally. 'Ik moet een paar leden van de staf spreken voordat de school begint.'

'Nou ja, dat hoeft ik niet.' Jenna vond het vreselijk dat haar moeder onderdirecteur was van de Holy Spirit School, aan de rand van Bray, waar Jenna zelf op school ging. Het was afschuwelijk dat een van je ouders tot het onderwijzend personeel behoorde. De leerlingen wantrouwden je en de docenten eisten meer van je. Dat Sally onderdirecteur was maakte het nog erger, want de docenten vreesden dat Jenna haar mond voorbij zou kunnen praten als ze geen orde konden houden in de klas.

Natuurlijk had Sally het met haar besproken voor ze de baan vorig jaar had aangenomen. Haar moeder had geredeneerd dat Jenna nog maar een paar jaar te gaan had voor ze naar college zou gaan, dus dat het niet zo belangrijk was. De kans om de school in Sutton, waar Sally toen werkte (een uur reizen met de Dart), in de steek te laten voor een baan zoveel dichterbij huis, was te mooi om voorbij te laten gaan. Ze had het gevraagd, maar het was meer een mededeling dan een vraag, dus had Jenna geen

andere keus gehad dan te zeggen dat het oké was, al zonk het hart haar in de schoenen bij de gedachte alleen al.

‘Echt, mam, ik voel me niet lekker vanmorgen,’ zei ze, en streek het haar uit haar ogen, de donkere ogen die ze van Frank had geerfd.

‘Ik voelde me zelf ook niet goed,’ antwoordde Sally, ‘maar ik ben tóch opgestaan, en ik verwacht dat je over een kwartier uit bed en beneden bent. Schiet op, het is vrijdag. Morgen kun je uitslapen.’

Jenna keek Sally vol afkeer aan. Typisch iets voor haar moeder. Sally geloofde niet in ziektes. Buikpijn, misselijkheid, onverwachte pijn – ze had er niets mee. Jenna dacht niet dat Sally ooit in haar leven zelfs maar hoofdpijn had gehad. Toen Jenna had geklaagd over hoofdpijn tijdens het studeren, had Sally een sterkere lamp voor haar gekocht.

Met tegenzin zwaaide ze haar benen over de rand van het bed. In elk geval zou haar vader vandaag thuiskomen. Ze voelde zich altijd meer ontspannen als Frank er was, die de dingen minder streng onder controle wilde houden. Frank maakte haar aan het lachen, stond haar toe te vergeten dat ze naar de supermarkt moest of de vloer van de keuken moest dweilen.

Daarom hadden haar ouders een goed huwelijk, dacht ze, terwijl ze naar de badkamer wankelde. Frank was vrolijk en zorgeloos. Sally was meer een controlfreak. Maar ze hielden elkaar aardig in evenwicht, hoewel zij de voorkeur gaf aan de ontspannen houding van haar vader. Tenslotte was hij een succesvol zakenman. Ze hadden het financieel goed, al waren ze niet bijzonder rijk.

‘Jen, schiet een beetje op!’ De gespannen, ongeruste stem van haar moeder klonk langs de trap omhoog.

‘Goed, goed, ik kom al!’ Wat mankeerde haar moeder vanochtend? dacht Jenna geïrriteerd terwijl ze de gehate groene rok van haar schooluniform oppakte.

Hoe eerder papa terugkomt en weer wat vrolijkheid in huis brengt, hoe beter, mompelde ze grimmig. Ik vind het vreselijk als hij er niet is.

3

Siobhán Farrell zat op het voeteneinde van haar bed en liet haar gedachten gaan over seks. Ze had geen seks meer gehad sinds haar verloofde, Eddie, vijf weken geleden voor zaken naar Boston was vertrokken. Maar hij zou nu gauw thuiskomen, en ze had plannen gemaakt voor een orgie van seks en liefde om de verloren tijd in te halen. Het genot van het bed te delen met Eddie was een van de plezierigste dingen in haar leven. Ze keek op haar horloge. Op dit moment was hij ergens in de lucht op de terugweg naar haar. Ze had het de afgelopen weken druk gehad en soms was het haar goed uitgekomen dat Eddie er niet was. Maar het verbaasde haar toch hoe erg ze hem in feite gemist had.

Ze pakte de ingelijste foto van hem die op haar rommelige toilettafel stond. Ze had hem een jaar geleden laten maken en meegenomen toen ze een halfjaar eerder verhuisd was naar zijn flat in Blackrock. Eddie had gelachen toen ze de foto op haar toilettafel had gezet, en gezegd dat die niet meer nodig was nu ze hem in levenden lijve had. Ze had geantwoord dat het vaak genoeg voorkwam dat ze wakker werd en hij er niet was, en dat het prettig was om 's morgens als eerste zijn lelijke smoel te zien.

Natuurlijk was het geen lelijk smoel. Eddie McIntyre was een knappe man met een krachtig gezicht en een lach die haar deed denken aan Elvis Presley.

Siobhán en Eddie hadden elkaar leren kennen op de fitnessclub. De dag waarop ze elkaar voor het eerst hadden gesproken was ze ingespannen bezig op het roeiapparaat, haar rode haar boven op haar hoofd gebonden en haar gezicht overdekt met zweet. Ze had Eddie er al eerder gezien, een aantrekkelijke man in zijn T-shirt en short, niet een van die types met overdadige

spierballen. Ze had hem aan het werk gezien op de tredmolen en met de halters, maar ze had niet gemerkt dat hij achter haar stond. Hij vroeg haar of ze soms probeerde dat verdraaide ding het gebouw uit te roeien, een vraag die haar concentratie verbrak. Ze verminderde haar tempo en keek naar hem op.

‘Wacht je hierop?’ vroeg ze.

‘Hemel, nee,’ antwoordde hij. ‘Je hebt dat apparaat volledig bedwongen. Het deugt vanavond voor niemand meer.’

Ze keek op de timer. Nog vijf minuten over.

‘Wilde je verder nog iets?’ Ze keek hem vragend aan.

‘Nee. Niets.’

Ze roeide verder.

‘Hou je ooit weleens op?’ vroeg hij.

‘Over vier minuten en dertig seconden. Dus als je me iets wilt vertellen, kun je misschien beter nog even wachten.’

Hij ging op een van de aerobic treden naast het roeiapparaat zitten en wachtte tot ze klaar was. Ze pakte haar handdoek en wreef door haar korte krulhaar.

‘En?’ vroeg ze.

‘Jee, ik weet niet zeker of het nog wel zo’n goed idee is,’ zei hij. ‘Je maakt me bang.’

‘Waarom?’

‘Tja...’ Hij keek haar met een wanhopige blik aan. ‘Verrek, ik probeer je te versieren. Kon je dat niet raden?’

Siobhán hield op met het drogen van haar haar en staaarde hem aan.

‘Is dat een misdaad?’ Hij lachte een beetje onbehaaglijk onder de strakke blik van haar heldere blauwe ogen.

Ze grinnikte. ‘Eigenlijk niet, nee.’

‘Wauw.’ Hij lachte met spottende opluchting. ‘Dus – nou – wat zeg je ervan?’ Hij stak zijn hand uit. ‘Eddie McIntyre.’

‘Siobhán Farrell,’ antwoordde ze opgewekt, zich er absoluut niet van bewust dat ze op het punt stond verliefd op hem te worden.

Een claxon buiten het flatgebouw bracht haar terug in de werkelijkheid. Ze trok een la van haar kast open en zocht in haar lingerie. Ze wilde dat ze niet voor de zoveelste keer een goede beha en slijpe had bedorven door ze samen met Eddies zwarte sokken

te wassen. Het setje was sneeuwwit geweest, maar maakte nu deel uit van een hele stapel grauwe kledingstukken. Nou ja, dacht ze, vandaag ziet toch niemand het. Ze pakte een simpele witte blouse uit de kast en trok die aan met een antracietkleurige broek en een grijs jasje.

Ze haalde een borstel door haar dikke lokken, trok ze naar achteren en maakte ze vast met een elastieken bandje en een paar haarklemmetjes. In haar vrije tijd liet ze het loshangen, maar tijdens haar werk bond ze het vast. Ze bekeek zichzelf in de spiegel en kneep haar ogen samen. Efficiënt, dacht ze. Onder controle. Een vrouw die wist hoe ze haar Smith & Wesson .38 moest gebruiken. Eddie was een beetje ontdaan geweest toen ze hem tijdens hun eerste afspraak vertelde dat ze een garda was, rechercheur.

‘Ja, ik kan je de handboeien omdoen en je laten doen wat ik wil,’ vertelde ze hem. ‘Maar zo ben ik niet. En het kan me niet schelen of je weleens door een rood licht bent gereden of als je je huisvuil niet scheidt.’

‘Ik heb nog nooit een afspraakje gehad met een politievrouw,’ zei hij.

‘Als het je te veel is, hoef je niet meer met me af te spreken,’ antwoordde ze. ‘We zeggen altijd dat de enigen die met iemand van de politie kunnen trouwen bankiers, ambtenaren en andere politiemensen zijn.’ En toen bloosde ze omdat het niet haar bedoeling was geweest op hun eerste afspraak het T-woord in de mond te nemen.

‘Ik vind het wel cool,’ zei hij. ‘Ik probeer alleen te wennen aan het idee dat ik de mensen moet vertellen dat mijn vriendin rechercheur is. Heb je weleens een moordzaak gedaan?’

‘Nou, ik heb zelf nooit iemand vermoord.’ Haar blauwe ogen glinsterden spottend. ‘Maar soms ben ik weleens in de verleiding gekomen mijn partner neer te steken.’

‘Een moord onderzocht,’ verbeterde hij zichzelf.

‘Ja.’

De rest van de dag vertelde Siobhán aan Eddie hoe het was om een lijk te vinden. Niet bepaald wat ze iemand zou aanbevelen als onderwerp voor een eerste afspraak, dacht ze, toen ze later hand in hand door de stad wandelden. Maar hij had interesse getoond,

en toen plotseling gevraagd of ze nog eens met hem uit wilde, en ze had ja gezegd.

Hij had haar overgehaald bij hem te komen wonen. Ze had geprobeerd uit te leggen dat ze erg onregelmatige werktijden had en dat ze, als ze verdiept raakte in een zaak, vreselijk ongezellig kon zijn. Dat er periodes waren in haar leven waarin het haar niet zou interesseren wat hij deed, maar hij zei dat hij dat niet erg vond. Dat hij van haar hield en niet zonder haar wilde leven. En hij had haar ten huwelijk gevraagd. Het was haar eerste aanzoek. De meeste van haar relaties waren zelfs niet in de buurt daarvan gekomen. Het verbaasde haar hoe opgewonden ze erover was. Hij had letterlijk gevraagd: ‘Wil je met me trouwen?’, net als in boeken en films.

Ze hield van hem, maar was nog niet zover dat ze al met hem wilde trouwen. Het was al moeilijk genoeg om als vrouw bij de politie te werken, en als getrouwde vrouw zou dat nog moeilijker worden. Haar carrière was belangrijk voor haar. Bovendien was Eddies carrière net zo belangrijk voor hem, en ze zag gewoon de noodzaak er niet van in om nu al te trouwen. Eddie werkte in investeringen. Siobhán had geen idee wat dat precies betekende, behalve dat hij graag naar zakelijke nieuwsbulletins luisterde en elke dag de *Financial Times* las. Hij praatte over zaken die haar verstand zo ver te boven gingen dat ze geen enkele betekenis voor haar hadden, maar de keerzijde van de medaille was dat hij meer geld verdiende dan een van de mannen die ze ooit gekend had (en aanzienlijk meer dan zij). En veel ervan besteedde hij aan haar. Voor Valentijnsdag had hij haar meegenomen naar Parijs. Hij maakte veel zakenreizen – een paar weken voor de trip naar Boston had hij een week in New York doorgebracht – maar dat vond ze best. Ze vond het prettig om met hem samen te zijn, maar ze vond het ook prettig als ze alleen was. Daarom was ze blij dat ze met hem verloofd was, ook al was ze nog niet aan een huwelijk toe. Ze hadden het voor een jaar later gepland. Wat haar voldoende tijd gaf om aan haar carrière te werken voordat de mensen haar gingen behandelen als een getrouwde vrouw en haar vroegen wanneer er kinderen kwamen. En dat stond niet op haar agenda.

Maar nu, dacht ze, terwijl ze haastig de flat verliet en op de knop voor de lift drukte, verheugde ze zich erop weer met Eddie samen te zijn. Single zijn had zijn voordelen, maar deel van een koppel zijn was toch prettiger.

Op een hoogte van 11.000 meter zat Eddie McIntyre tijdens de vlucht naar een film te kijken, maar hij was er niet bij met zijn gedachten. Hij dacht aan de vijf weken die hij zonder Siobhán had doorgebracht. Zakelijk gezien was het een groot succes geweest. Nieuwe klanten, nieuw geld, nieuwe investeringen. Een daverend succes. Het bedrijf zou enthousiast zijn. Hij had ze ge-emaild, dus wisten ze hoe goed hij het er had afgebracht. Maar het was altijd een geweldig gevoel om als de gevierde held het kantoor te betreden.

Onwillekeurig huiverde hij even. Hij voelde zich geen held. Niet nu. Hij veegde het zweet van zijn voorhoofd. Als hij dacht aan het terugzien met Siobhán leek een donkere wolk hem te omhullen.

Hij stond op en ging naar de wc. Het schelle licht gaf hem een bleke teint, ook al was hij de laatste weken behoorlijk bruin geworden. Maar verder leek hij niet veranderd. Vreemd, dacht Eddie, dat je er precies hetzelfde kon uitzien en je toch totaal veranderd voelen. Hij was bang dat het Siobhán onmiddellijk zou opvallen. Alsof ze, door alleen maar naar hem te kijken, zou weten dat hun levenspatroon voorgoed veranderd was. Maar toch, waarom zou ze? Ze mocht dan wel een rechercheur zijn, maar ze was geen helderziende.

Hij bette zijn gezicht met water en ging terug naar zijn plaats, bestelde een whisky en dronk het glas in één keer leeg. Hij voelde zich daardoor wel niet beter, maar misschien hielp het hem om te slapen. En dat zou een eind maken aan de stroom van gedachten die door zijn hoofd ging.

Frank Harper dacht niet aan zijn uiterlijk. Hij dacht eigenlijk nergens aan. Hoogstens dat hij van autorijden hield. Had hij altijd al gedaan. Hij vond het prettig om in de auto te zitten, van alles afgesloten, terwijl hij in het voorbijgaan toch het leven kon

observeren. Vooral op een dag als vandaag, als de zon scheen.

In de auto kon hij ook naar de radio luisteren zonder dat iemand zijn keus bekritiseerde. En hij keek graag naar de veranderingen die plaatsvonden in dorpen die vroeger als landelijk werden beschouwd maar nu werden aangeprezen als binnen forensische afstand van een naburige stad.

Hij wist dat sommige mensen een hekel hadden aan de verstedelijking van het land, maar het was een teken van betere tijden in Ierland sinds de tweede helft van de jaren negentig, een tijd die hem de kans had gegeven verder te gaan met zijn leven, wat geld te verdienen en een ander mens te worden.

Frank bedacht hoe de gemakkelijker geworden communicatie het land kleiner en de mensen altijd bereikbaar had gemaakt. Geen plek was meer echt geïsoleerd. Het bezit van een mobiele telefoon betekende dat je op een berghelling of midden op een meer kon worden gebeld als er kilometers in de omtrek niemand te zien was. Je was nergens veilig voor de mensen die je wilden bereiken. Vroeger had die gedachte hem beangstigd, maar nu deerde het hem niet meer.

Hij keek even naar de drie mobieltjes in het zijvak van de auto. Een rode. Een blauwe. Een gele. Ongelooflijk, mompelde hij. Drie verdomde telefoons. Soms vraag ik me weleens af of ik niet goed bij mijn hoofd ben.

Hij keek op de klok in het dashboard. Vijf uur geweest, en het verkeer werd steeds drukker, zelfs in de kleinere plaatsen. Hij fronste zijn voorhoofd. Hij had er een puinhoop van gemaakt deze week. Zijn hele programma was in de war gestuurd. Hij had beloftes gedaan die hij niet zou kunnen nakomen, en hij had nog steeds niet uitgepuzzeld hoe hij dat moest oplossen. Maar het lukte hem wel. Het lukte hem altijd, hoe ingewikkeld het ook werd. Daarom was hij zo goed in zaken; hij kwam steevast met een oplossing voor zelfs de meest veeleisende klant. Hij zou vandaag ook iets voor zichzelf doen, al wist hij nog niet precies wat. Maar hij zou het niet forceren. Het ging allemaal over vertrouwen, en je niet van slag laten brengen. Hij was bijna van slag geraakt toen de brief was gekomen en hij er verbaasd en ontsteld naar had gekeken, maar hij was ertegen opgewassen geweest. Hij

had hem gekopieerd, zoals hij altijd deed als er iets belangrijk was, en had besloten er niet aan te denken en te wachten tot een oplossing als vanzelf op zou komen. Hij wist dat hij uiteindelijk zou doen wat juist was.

Toonloos fluitend liet hij een reusachtige tankwagen passeren. Idioot, dacht Frank. Hij was al lang geleden tot de conclusie gekomen dat al dat gekker uiteindelijk vrijwel geen verschil maakte in reistijd. Misschien kwam je vijf of tien minuten vroeger aan dan wanneer je een kalm gangetje aanhield. Maar dan was je moe en gespannen, en niet kalm en uitgerust. Een autorit was geen veldslag. Maar de meeste mensen beseften dat niet en waren net zo gehaast als hij vroeger was geweest. Hij was blij dat hij dat deel van zijn leven achter zich had gelaten.

Zijn leven was tegenwoordig ontegenzeggelijk drukker en gestrester dan vroeger. Maar het ging erom de dingen te categoriseren, ze niet de overhand te laten krijgen. Je moest manieren vinden om je te ontspannen, en mensen met wie je dat kon. Het probleem van veel mensen was, dacht Frank, dat ze vergaten dat ze maar één leven hadden en niet zoveel mogelijk van elk moment profiteerden.

Het had een tijdje geduurd voor hij daar achter was. Maar toen was alles op zijn plaats gevallen en had hij niet meer achteromgekeken.

Een plotselinge schok en een ruk aan het stuur deden hem hardop vloeken. Een lekke band. Alsof hij niet al genoeg aan zijn hoofd had vandaag! Frank voelde zijn moeizaam veroverde ontspannen stemming snel verdwijnen toen hij op de groene berm stopte. Niet de beste plek om een lekke band te krijgen, dacht hij, terwijl hij de rode driehoek uit de achterbak haalde en honderd meter terugliep om hem op de weg te zetten. Maar zo gaat het soms in het leven. Hij trok zijn jasje uit en smeed het op de achterbank van de Honda. Toen haalde hij de krik uit de achterbak en begon de auto op te krikken.

Eigenlijk had hij er niets op tegen om een wiel te verwisselen. Hij vond het zelfs wel prettig om zijn mouwen op te stropen en zich eens een beetje vuil te maken.

Fluitend ging hij aan het werk, terwijl zijn gedachten bij het

tijdprobleem waren dat zich zou voordoen als hij zo laat terugkwam in Dublin. Hij nam een besluit, en toen hij klaar was met het wiel, pakte hij zijn rode mobieltje.

‘Met mij,’ zei hij in een voicemailbericht. ‘Het spijt me heel erg. Het wordt veel later dan ik dacht. Misschien blijf ik vannacht wel hier en ga ik morgen naar Dublin. Het spijt me echt. Bel me later terug.’

Hij stapte in de auto en stopte het mobieltje weer in het zijvak. Toen fronste hij zijn wenkbrauwen. Het apparaatje zat onder de olie. Hij keek vol afkeer naar zijn handen. Hij had de vette olie aan zijn handen niet gezien. Hij pakte een Kleenex uit de doos op de stoel naast hem en probeerde een hand schoon te wrijven, maar die bleef vuil. Op die manier zou het hele stuur smerig worden.

Hij wist dat iets verderop een paar pubs waren. Hij zou erheen rijden en zich opknappen in het mannentoilet. Sinds het telefoontje was het laatste spoor van spanning verdwenen. Hij legde twee tissues op het stuur om het schoon te houden tijdens het rijden. De mensen zullen wel denken dat ik gek ben, dacht hij geamuseerd. Hij grinnikte toen de pubs in zicht kwamen. De eerste werd kennelijk gerenoveerd. De façade ging schuil achter steigers en groen zeildoek dat flapperde in de wind.

Hij reed het parkeerterrein van de tweede pub op en zette de motor af. Hij stopte het blauwe mobieltje in zijn jaszak en het andere in zijn attachékoffertje, dat hij mee naar binnen nam. Hij liep de pub in en kneep zijn ogen samen om ze aan te passen aan het schemerige licht. De barman stond achter de bar en wreef bierglazen schoon, terwijl een andere gast – een oude boer met een tweedpet diep over zijn voorhoofd getrokken – aan de bar een glas Guinness zat te drinken. Twee jongere mannen – zakenlieden, dacht Frank – zaten in een hoek met een stapel papieren voor zich.

‘Mineraalwater,’ zei hij, terwijl hij zijn attachékoffertje op de bar zette.

De barman knikte tegen de nieuwe gast en pakte een flesje Ballygowan uit de koelkast onder de bar.

‘Ik ga eerst even naar het toilet,’ zei Frank, en gebaarde naar het koffertje. ‘Kan ik dit hier laten staan?’

De barman knikte weer en Frank liep naar het toilet. Hij vroeg zich af hoe het kwam dat de toiletten in zoveel Ierse pubs zo on-ooglijk en vies waren. De blauwe muurtegels waren vet en het voegwit was zwart van de schimmel. En het fonteintje, het enige waarvan hij feitelijk gebruik wilde maken, was gebarsten en de kraan drupte.

O, nou ja, dacht hij filosofisch terwijl hij de kraan opendraaide. Ik zal er niet dood van gaan.

Hij begon weer te fluiten.